

Các biện pháp quản lý hoạt động chuyển đổi số trong dạy học ở các trường tiểu học công lập Quận 8, Thành phố Hồ Chí Minh

Nguyễn Thị Cẩm Xuân*

*Học viên Cao học Trường ĐH Sài Gòn

Received: 2/11/2024; Accepted: 12/11/2024; Published: 22/11/2024

Abstract: Digital transformation in teaching is a complex process, requiring proactive, positive, and responsible participation of all members of the school. Clearly defining the tasks and strengthening the responsibilities of each individual and department will make an important contribution to the success of digital transformation activities.

Keywords: Management, operations, digital transformation

1. Mở đầu

Chuyển đổi số (CĐS) là xu hướng tất yếu và mang tính chiến lược, quyết định sự phát triển và cạnh tranh của các quốc gia trong kỷ nguyên số hóa. Tại Hội nghị CĐS quốc gia Thủ tướng Chính phủ đã nhấn mạnh: “CĐS quốc gia là xu thế tất yếu, khách quan, là yêu cầu cấp bách, là nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt, là cơ hội vàng để Việt Nam bứt phá”. Những nhận định này cho thấy rằng việc triển khai CĐS không chỉ đơn thuần là sử dụng công nghệ, mà còn là động lực thúc đẩy tăng trưởng kinh tế - xã hội, tạo điều kiện cho giáo dục, y tế, kinh doanh và các lĩnh vực khác phát triển bền vững.

Năm 2023 Bộ GD&ĐT chỉ đạo “Tiếp tục đẩy mạnh triển khai ứng dụng CNTT và CĐS trong quản lý, DH và kiểm tra đánh giá. Xây dựng hoàn thiện các cơ sở dữ liệu ngành GD, kết nối liên thông dữ liệu trong ngành GD và kết nối với các cơ sở dữ liệu quốc gia; Đẩy mạnh cải cách hành chính, tăng cường thực hiện thủ tục hành chính qua dịch vụ công trực tuyến và Bộ phận một cửa, một cửa liên thông. Triển khai thực hiện hiệu quả Đề án “Tăng cường ứng dụng CNTT và CĐS trong GD và đào tạo giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030”. Bộ GD&ĐT đã nêu rất cụ thể về nhiệm vụ trọng tâm của CĐS trong dạy, học và đánh giá, nếu thực hiện tốt nhiệm vụ này sẽ giúp người học tiếp cận kiến thức chủ động, thuận tiện, hiệu quả hơn, học tập và đánh giá thực chất năng lực để đáp ứng nhu cầu nhân lực của xã hội hiện nay.

Dựa trên cơ sở lý luận và kết quả khảo sát thực trạng bài viết đề xuất một hệ thống các biện pháp quản lý HĐCĐS trong DH ở các trường TH công lập Quận 8, TP Hồ Chí Minh. Các biện pháp nhằm đáp

ứng nhu cầu thực tiễn, nâng cao chất lượng và hiệu quả GD trong thời đại số.

2. Các biện pháp quản lý HĐCĐS trong DH ở các trường tiểu học công lập Quận 8, TP. Hồ Chí Minh

2.1. Cải tiến kế hoạch HĐCĐS trong DH theo hướng cụ thể, chi tiết, phù hợp với đặc thù nhà trường và khả thi cao

2.1.1. Mục tiêu của biện pháp giúp xác định rõ những thuận lợi, khó khăn, mục tiêu, giai đoạn và các bước triển khai cụ thể trong quá trình CĐS. Nhờ đó, mỗi thành viên trong nhà trường đều nắm rõ vai trò, nhiệm vụ của mình và cách thức thực hiện, góp phần tạo sự đồng thuận, phối hợp hiệu quả và nâng cao năng lực quản lý trong suốt quá trình CĐS.

2.1.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp

a) Xác định rõ mục tiêu, nội dung và lộ trình CĐS trong DH: Cách thực hiện nội dung nêu trên: Phân tích thực trạng CĐS trong DH của nhà trường, xác định những điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức. Xây dựng mục tiêu CĐS cụ thể, đo lường được, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường về đội ngũ, CSVC, tài chính, Lựa chọn nội dung CĐS trọng tâm, ưu tiên những nội dung thiết thực, dễ thực hiện và mang lại hiệu quả cao. Xây dựng lộ trình CĐS chi tiết, theo từng giai đoạn, có xác định rõ ràng nhiệm vụ, thời gian hoàn thành và nguồn lực cần thiết.

b) Xác định các biện pháp, hành động cụ thể để thực hiện kế hoạch HĐCĐS trong DH. Cách thức thực hiện nội dung nêu trên: Hướng dẫn GV XDKH bài dạy ứng dụng CNTT, trong đó nêu rõ mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức, công cụ và tài nguyên số sẽ sử dụng. Khuyến khích GV sử dụng đa dạng các phần mềm, ứng dụng, nền tảng DH trực tuyến phù hợp với nội dung bài dạy và đặc điểm

của học sinh. Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng cho GV về sử dụng các công cụ, phương pháp DH hiện đại, ứng dụng CNTT vào quản lý lớp học và đánh giá học sinh.

c) Cụ thể hóa, chi tiết kế hoạch phối hợp các lực lượng trong HĐCĐS trong DH.

Cách thực hiện: Thường xuyên trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm và hỗ trợ lẫn nhau giữa các trường TH trong quận về các vấn đề liên quan đến CĐS. Tổ chức các buổi họp phụ huynh, hội thảo để thông tin về kế hoạch CĐS của nhà trường, hướng dẫn phụ huynh cách thức tham gia hỗ trợ con em học tập tại nhà, trao đổi và giải đáp thắc mắc của phụ huynh về việc ứng dụng công nghệ trong DH. Xây dựng kênh thông tin liên lạc trực tuyến (website, ứng dụng, mạng xã hội...) để cập nhật thông tin về HĐCĐS và kết nối với phụ huynh. Chủ động phối hợp với Phòng GD&ĐT Quận 8, Sở GD&ĐT TP Hồ Chí Minh trong việc triển khai các chương trình tập huấn, bồi dưỡng về CĐS cho CBQL và GV. Tham gia các hội thảo, diễn đàn về CĐS trong GD do các cấp quản lý tổ chức. Thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của các cơ quan quản lý GD về công tác CĐS.

2.2. Xác định rõ nhiệm vụ và tăng cường trách nhiệm của các thành viên nhà trường trong tổ chức thực hiện HĐCĐS trong DH

2.2.1. *Mục tiêu của biện pháp:* Nâng cao nhận thức và ý thức trách nhiệm của các thành viên trong nhà trường về HĐCĐS. Phân công nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể, phù hợp với năng lực và vị trí công tác của từng cá nhân, bộ phận. Tạo sự đồng thuận, thống nhất và phối hợp hiệu quả trong tổ chức thực hiện các HĐCĐS.

2.2.2. *Nội dung và cách thực hiện biện pháp*

a) Phân công công việc hợp lý, rõ ràng, phù hợp với năng lực cá nhân.

Cách thực hiện: BGH nhà trường XDKH phân công nhiệm vụ chi tiết cho từng cá nhân, bộ phận, trong đó nêu rõ vai trò, trách nhiệm, quyền hạn và mối quan hệ công tác.

b) Tuyên truyền, phổ biến nâng cao trách nhiệm của GV với công việc được giao.

Cách thực hiện: Tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách, văn bản pháp luật về CĐS trong GD. Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nhận thức và kỹ năng số cho CBQL, GV, NV. Xây dựng quy chế, quy định về trách nhiệm của các thành viên trong nhà trường đối với HĐCĐS. Thực hiện khen thưởng, động viên kịp thời những cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc trong công tác CĐS. Định kỳ đánh giá hiệu quả thực hiện nhiệm vụ của từng cá nhân, bộ phận.

c) Đảm bảo tốt sự phối hợp giữa các bộ phận, cá nhân.

Cách thực hiện: Xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận, cá nhân trong nhà trường. Tạo điều kiện thuận lợi để các thành viên trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm, hỗ trợ lẫn nhau trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Sử dụng hiệu quả các công cụ, nền tảng công nghệ để trao đổi thông tin, phối hợp hoạt động.

2.3. Tạo động lực, chỉ đạo, điều khiển hiệu quả trong thực hiện HĐCĐS trong DH

2.3.1. *Mục tiêu của biện pháp:* Khơi dậy hứng thú, tạo động lực: Thúc đẩy GV chủ động, tích cực, tự giác tham gia vào HĐCĐS. Chỉ đạo, điều khiển: Định hướng rõ ràng, điều phối hiệu quả các HĐCĐS, đảm bảo sự thống nhất và đồng bộ trong toàn trường. Nâng cao năng lực quản lý: Nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý của BGH trong HĐCĐS.

2.3.2. *Nội dung và cách thực hiện biện pháp*

Chỉ đạo thực hiện kế hoạch CĐS trong DH càng chi tiết, cụ thể, toàn diện sẽ giúp cho HĐCĐS trong nhà trường thực hiện hiệu quả, đúng hướng, đạt được mục tiêu đề ra. Nội dung cụ thể của công tác chỉ đạo là: Chỉ đạo, hướng dẫn cụ thể, kịp thời, hợp lý.- Chỉ đạo, hướng dẫn sát thực tế, có sức thuyết phục cao đối với GV. Khen thưởng, biểu dương kịp thời những nỗ lực, thành tích của GV trong HĐCĐS.

Cách thực hiện: Thành lập Ban kiểm tra CĐS: gồm HT, PHT và các thành viên có chuyên môn. Quy định rõ trách nhiệm, quyền hạn của Ban và từng thành viên, đảm bảo tính khách quan, công bằng trong KTĐG. Thống nhất tiêu chí đánh giá năng lực ứng dụng CNTT của GV (kỹ năng sử dụng thiết bị, phần mềm, thiết kế bài giảng điện tử, DH trực tuyến...). XDKH KTĐG việc CĐS trong DH ngay từ đầu năm học, công khai kế hoạch đến toàn thể GV để tạo sự chủ động và phối hợp.

- Công khai mục đích, tiêu chí đánh giá: Phổ biến mục đích, ý nghĩa của việc KTĐG đến từng GV, giúp họ hiểu rõ yêu cầu và chuẩn bị tốt cho việc kiểm tra. BGH và Ban kiểm tra cần am hiểu nội dung, tiêu chí để hỗ trợ GV. Tạo tâm lý thoải mái, sẵn sàng cho GV khi tham gia KTĐG.

- Chỉ đạo, giám sát và điều chỉnh: BGH chỉ đạo, giám sát chặt chẽ việc thực hiện kế hoạch CĐS, đánh giá sự tiến bộ của GV và học sinh trong ứng dụng CNTT. Kịp thời điều chỉnh kế hoạch, phương pháp cho phù hợp với thực tế của nhà trường.

2.4. Tăng cường kiểm tra, phát hiện, khắc phục các hạn chế, bất cập trong HĐCĐS trong DH

2.4.1. *Mục tiêu của biện pháp:* Phát hiện tồn tại: Chủ

động kiểm tra, giám sát để kịp thời phát hiện những hạn chế, bất cập, khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai CDS. Phân tích nguyên nhân: Phân tích rõ nguyên nhân của những hạn chế, bất cập, từ đó đề xuất giải pháp khắc phục hiệu quả. Nâng cao hiệu quả: Nâng cao hiệu quả HĐCDS, góp phần cải thiện chất lượng dạy và học.

2.4.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nội dung của biện pháp “Tăng cường kiểm tra, phát hiện, khắc phục các hạn chế, bất cập trong HĐCDS trong DH” gồm các nội dung chủ yếu sau đây:

- Xác định rõ các tiêu chí đánh giá HĐCDS trong DH: Xây dựng bộ tiêu chí cụ thể, rõ ràng để đánh giá hiệu quả CDS trong DH của GV, bao gồm các khía cạnh như: kỹ năng sử dụng thiết bị, phần mềm; khả năng thiết kế bài giảng điện tử, tổ chức DH trực tuyến, khai thác kho học liệu số...

- Đa dạng hình thức kiểm tra: Kết hợp nhiều hình thức kiểm tra như định kỳ, đột xuất, kiểm tra trực tiếp (dự giờ, quan sát), kiểm tra gián tiếp (kiểm tra hồ sơ, sản phẩm), phỏng vấn, khảo sát...

- Điều chỉnh kịp thời các hạn chế trong quá trình thực hiện: Nhanh chóng điều chỉnh những hạn chế, bất cập trong quá trình triển khai CDS, đảm bảo kế hoạch được thực hiện đúng hướng, đạt hiệu quả.

Cách thức thực hiện: Kiểm tra theo tiến trình: Thực hiện kiểm tra trước, trong và sau khi triển khai các HĐCDS (tiền kiểm, kiểm tra quá trình, hậu kiểm). Kết hợp nhiều hình thức: Song song với kiểm tra định kỳ, cần tăng cường kiểm tra đột xuất; kết hợp kiểm tra toàn diện với kiểm tra chuyên đề; kiểm tra HĐ của cả tập thể và cá nhân.

2.5. Huy động các nguồn lực hợp lý, hiệu quả trong thực hiện HĐCDS trong DH

2.5.1. Mục tiêu của biện pháp

Xác định nhu cầu: Xác định rõ nhu cầu về nguồn lực cho HĐCDS, bao gồm: kinh phí, CSVC, trang thiết bị, nhân lực, công nghệ...

- Huy động hiệu quả: Huy động tối đa và sử dụng hiệu quả các nguồn lực sẵn có của nhà trường, đồng thời tranh thủ sự hỗ trợ từ các nguồn lực bên ngoài.

- Phân bổ hợp lý: Phân bổ nguồn lực một cách hợp lý, khoa học, ưu tiên cho những HĐ trọng tâm, mang lại hiệu quả cao.

2.5.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nội dung của biện pháp “Huy động các nguồn lực hợp lý, hiệu quả trong thực hiện HĐCDS trong DH” gồm các nội dung chủ yếu sau đây:

- a) Huy động hợp lý, hiệu quả CSVC, kinh phí

phục vụ cho HĐCDS:

HT chỉ đạo các bộ phận liên quan trong nhà trường quản lý, sử dụng hiệu quả CSVC, tài chính phục vụ cho HĐCDS, đảm bảo đúng quy định.

Huy động các nguồn lực tài chính từ ngân sách nhà nước, xã hội hóa GD, đóng góp của phụ huynh (tự nguyện...) để đầu tư cho CSVC, trang thiết bị CNTT.

- b) Tăng cường cơ sở hạ tầng CNTT phục vụ cho HĐCDS:

Nâng cao nhận thức về vai trò của CNTT trong GD: Tuyên truyền, phổ biến cho BGH, GV về tầm quan trọng của CDS, tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đến GD. Đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng CNTT: Nâng cấp hệ thống mạng internet, trang bị máy tính, máy chiếu, phần mềm DH, nền tảng học tập trực tuyến... Xây dựng kho học liệu số: Tổ chức xây dựng và khai thác hiệu quả kho học liệu số phục vụ cho DH.

3. Kết luận

CDS trong DH là một quá trình thay đổi toàn diện, không chỉ về công nghệ mà còn về tư duy, phương pháp và cách thức tổ chức HĐGD. Để quá trình này diễn ra thuận lợi, hiệu quả, cần có sự lãnh đạo, chỉ đạo sáng suốt của BGH, đồng thời tạo động lực mạnh mẽ cho đội ngũ GV. đề xuất biện pháp đã được giới thiệu, nghiên cứu này đề xuất một hệ thống biện pháp quản lý HĐCDS trong DH tại các trường TH công lập Quận 8, TP Hồ Chí Minh, bao gồm: 1: Cải tiến kế hoạch HĐCDS trong DH theo hướng cụ thể, chi tiết, phù hợp với đặc thù nhà trường và khả thi cao. 2: Xác định rõ nhiệm vụ và tăng cường trách nhiệm của các thành viên nhà trường trong tổ chức thực hiện HĐCDS trong DH. 3: Tạo động lực, chỉ đạo, điều khiển hiệu quả trong thực hiện HĐCDS trong DH. 4: Tăng cường kiểm tra, phát hiện, khắc phục các hạn chế, bất cập trong HĐCDS trong DH. 5: Huy động các nguồn lực hợp lý, hiệu quả trong thực hiện HĐCDS trong DH.

Tài liệu tham khảo

1 Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2023). *Công văn số 4771/BGDĐT về hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ ứng dụng CNTT, CDS và thống kê giáo dục năm học 2023 – 2024. Hà Nội.*

2. Hoàng Sỹ Tương, Nguyễn Thị Mỹ Lộc & Nguyễn Thị Loan. (2022). *CDS trong giáo dục*. NXB Thông tin và Truyền thông. Hà Nội

3. Lê Quang Mạnh, Lê Ngọc Tường. (2024). *Giải pháp CDS trong giáo dục ở các trường đại học trong quân đội hiện nay*. Tạp chí KHGD Việt Nam.